

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostor: 2637 S. Lawrence av.

Office of publication: 2637 S. Lawrence av. Telephone: Lawrence 4635.

ETO—YEAR XIII.

Comm. Note: Entered as second-class matter January 22, 1914, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 6. januarja (Jan. 6) 1920.

Subscription \$4.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 4.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OVJETSKE ČETE OD- PNELE POT V KAVKAZIJO.

Denikinska armada, stisnjena od
vseh strani, beži, da se kar kadi;
5600 jettikov.

APREDEK ESTONIJE POD SOCIALISTIČNO VLADO.

London, 5. jan. — Današnja de-
la iz Moskve pravi "Rdeča ka-
lerija" je dospela pred Tagan-
in Marijopol. Novočrskak
de vsak čas. Naša konjenica je
supirala Likajo in ujela 5600
i. Denikinove čete beže od Ca-
ing v paniki proti Tikorjetaka-
(provincija Kuban) odkar smo
odrezali od Rostova na Donu
stisnili od dveh strani. Pot v
Kavkazijo je jedra odprta od seve-
zhoda. — V smeri proti Ber-
naku (na obali Azovskega
ja v Transkavkaziji) smo o-
irali železniško postajo Maka-
in v smeri proti Marijopo-
juzhovzhodno od Jekaterino-
je padla v naše roke posta-
novka, 20 vrst južnozpad-
Juzovke. Na ondnotni fronti
ujeli 1100 mož in vplenili 22
62 strojne in veliko dra-
materalja.

Paris 5. jan. — M. Alekselaj,
šijni zastopnik Denikinove
e; zanika vest, da je bil Deni-
strmogiljen in nadomeščen
neralom Romanovskim, kakor
v soboto poročano iz Mos-

orpat, Estonija, 26. dec. (Za-
nello). — Iz Estonije in Let-
se skoraj nič ne poroča, da
v obeh teh baltičkih republi-
socialistični vladni na krmilu.

ististični eksperiment v Esto-
obeta dobra spehe, dočim ni
siti soliso napredka v Letvi-
norda zato ne, ker so letaki so-
eti v koaliciji z buržoazno
Mino. Letvija še nima parla-
ta in po zaključku sedanje
de ga tudi ne bo imela toliko
a dokler ni njeno ozemlje iz-
aznjeno po sovražniški in šest
mesecev po izprizniti se vrše
splošne volitve. Na drugi stra-
ina Estonija ustavodajno
upklično, v kateri sede večina
eialisti in vlada je izključno v
kah socialistov, ki pripadajo
sancemu krilu. Estonski levokril-
ki so prijatelji ruskih boljšev-
kov, sveda niso zadovoljni z
ado in je neprenehoma napada-
da je "buržoazna." Toda kdor
pazuje delovanje te vlade, mora
di, da je najradikalnejša vlada
Evropi za ruskimi boljševiki, s
aterimi je pravkar sklenila pre-
irje. Vlada je vzela graščakom
emljo (oskroma je to sklenila
kupčine), za katero pa ni nobe
odškodnine, temveč je direkt-
a konfiskacija. Ker je Estonija
predvsem agrikalturna (poljedel-
a) država, nima kaj socializi-
ati izvzemti zemlje. Kmetje tvo-
85 odstotka vsega prebival-
ava v novi socialistični republi-
i in zato je agrarna rekonstruk-
ija glavni problem estonske vla-
e.

ova PIRAMIDA ODKRITA V
MEHIKI.

Mehiko, Meh. — Pri Teotihu-
anu so odkriti novo piramido, ki
e mnoge večja od solene in luni-
e piramide. Strokovnjaki, ki pre-
kujejo ostanke civilizacije iz
avne dobe, sodijo, da napravi-
o novi piramidi zelo važne odkri-
a z ozirom na Toltek.

ŽGANJE RAZLOŽE NA BA- HAMSKEM OTOČJU.

Baltimore, Md. — Na otoku
New Providence, ki spada med
Bahamsko otočje pod britako
vrhovno vlado, razlože žganje, ki
za pripeljejo tja trije parniki iz
Združenih držav.

DNEVNIKI V NEW YORKU SO POVIŠALI CENO.

New York, N. Y. — Osem dne-
vnikov je povišalo ceno od dveh na
tri cente.

OGRSKI MONARHISTI IŠČEJO ANGLEŠKEGA PRINCA ZA KRALJA.

Dunaj. — Iz Budapešte je prišla
vest, da je ogrska monarhistična
stranka pričela skrivno propagan-
do v prid angleškemu vojvodi
Connaughtu, katerega bi radi imeli
za kralja na Ogrskem. Sedanja
vlada v Budapešti indirektno pod-
pira to propagando. Večina seda-
njih ministrov je mnenja, da edino
Anglija more rešiti Ogrsko eko-
nomskega propada.

ANGLEŠKI ŽELEZNIČAR- JI SO ODBILI PAKT.

Ponudba vlade za sorazmerno po-
višanje plače je odklonjena.

IRCI POZDRAVLJAJO OBČIN- SKE VOLITVE.

London, 5. jan. — Angleška vla-
da je po dolgem času predložila
organizaciji železničarjev novo
plačilno pogodbo, toda železničar-
ji so na javnima shodoma v Lon-
donu in Northamptonu odbili po-
godbo. Pogodba vsebuje poviša-
nje plače, ki pa ni enako, temveč
gre po stopnjah in nekateri delav-
ci bi dobili komaj 56 šillingov
(814 tedenske meze). Plačilna
lestvica narašča sorazmerno z na-
raščanjem cen za življenjske po-
trebine in zopet pada, kadar pa-
dejo cene.

Vlada smatra, da ponudba po-
meni povprečno povišanje 100%
predvoje meze, ampak železnič-
arji so odgovorili, da nikakor ne
zadostuje v sedanjih draginskih
razmerah.

London, 5. jan. — Voditelji
starih političnih strank so v za-
beh zaradi ponovne zmagave
delavskega kandidata pri izrednih
volitvah v Yorkshiru. V treh sluč-
jih izrednih volitev je zaporedno
zmagala Delavska stranka.

Stari političarji odprto govore,
da prihodnja vlada bo delavska.

Dublin, Irsko, 5. jan. — Vlada
je razpisala občinske volitve po
vseh Irski za 15. januarja. Voli-
tve bodo zanimive, ker bodo po-
kazale moč republikanov. Sinfaj-
novci (republikanci) so prepriča-
ni, da zmagajo na vsaj štiri. Edo-
no, kar skrbi sinfajnovce, je dej-
stvo, da se udeležijo volitev Irsko
Delavska stranka kot samostojna
stranka, ki morda razdeli republi-
čanske glasove. To bodo prve ob-
činske volitve na Irskem izza ča-
sa, ko se je pričela vojna.

SENAT JE ZA STALNO ARMA- DO 280.000 MOŽ.

Splošno vojaško vešbanje in raz-
delitev generalnega štaba.

Washington, D. C. — Pododsek
v vojaških zadevah je izdelal
predlogo, po kateri bo štela stalna
armada 280.000 mož. Dalje določa
splošno vojaško izvešbanje in mi-
licio pod državno kontrolo in na-
rodnim nadzorstvom.

Druge določbe so sledeče:

Vojaške posadke v premorskih
kolonijah.

Znižana toda efektivnost vo-
jaška sila za vojaške potrebe.

Organizirane rezerve se vpo-
rabi v slučaju potrebe le z dovo-
ljenjem kongresa.

Narodna straža v raznih drža-
vah postoji iz prostovoljcev in
služi za pojačanje regularne ar-
made v slučaju vojaške potrebe.

Generalni štab se razdeli v dve
skupnini. Ena skupina izvaja pri-
poročila vojnega tajnika, druga
je pa s četami na bojišču.

OBLAKI SO PEVIKAT ZA- KRELI SOLNCE OD LETA 1874.

Yuma, Ariz. — Od leta 1874 so
oblaki pevkat zakrili solnce v
nedeljo. Deževalo je ves dan.

VELIKI NEZGODA NA ŽELEZNICI.

St. Joseph, Mo. — Osočni vlak
Chicago Great Western je skočil
blizu Wyetka raz tir. Pet in osem-
deset oseb je bilo ranjenih in ena
ubita. Nezgoda je povzročila
zlomljeno tračnico. Vozovi so
stekli dol po nasipu in voz se je
prekucnil.

KATASTROFALEN PO- TRES V MEHIKI.

Brzojavne svete so uničene; pani-
ka med neukim ljudstvom je
velika.

POTRES SO OBČUTILI V MNO- GIH MESTIH, VEČ OSEB UBITI.

Mehiko, Meh. — Silen potres,
ki so ga občutili v mnogih mestih,
je ubil mnogo oseb in napravil
veliko škodo. Potresu stredišče se
je najbrž nahajalo v bližini ognje-
nika pri Orzábi. Po sedanjih po-
ročilih so potres najbolj občutili
v državi Vera Cruz, dasiravno so
občutili gibanje zemeljskih plasti
povsod v republiki.

Iz Gordobe poročajo, da so do-
zdaj našli do trideset mrtvecev v
vasi San Juan Coscomatpee. Uni-
ženih in razdejanih je veliko liš.
V Jalapi, ki se nahaja severno od
te vasi, so našli petdeset žrtev
potresa.

Zveze v potresnem okrožju so
zelo pomanjkljive, radi tega je ne-
mogoče dognati natančno število
žrtev. Iz San Juana so poročali,
da so občutili potresne sunke še
prihodnji dan.

Po informacijah z observatorija
v Takubaji so bili trije potresni
sunki. Prvi sunek je bilo občutili
v soboto zvečer ob 9:45, ki je traj-
al pet minut. Drugi sunek je bil
ob 10:25 zvečer, tretji pa ob 11:01.
Drugi sunek je bil kratek, toda
silen. Zemeljska površina je valo-
vala gorindol, kakor da hoče raz-
počiti. Tretji sunek je bilo opaziti
le na seismografu.

Med nevednim ljudstvom je na-
stala velika panika. Nekateri
ljudje so bežali v cerkve. Sloma-
ki na duhu so mislili, da je Bog
poslal šibo, da jih tepe, ker ne po-
znajo naravnih vzrokov, ki po-
vzročajo potrese. Tam so popada-
li na kolena in molili, ker so mi-
slili, da bo molitev ustavila po-
tresne sunke, mesto da bi poma-
gali žrtvam, ki so zdihovale pod
razvalinami in podrtinami.

V glavnem mestu je potres po-
vzročil razpoke v hišah. Med pre-
bivalci ni bil nihče ubit ali ranjen.
Strokovnjaki sodijo, da je potres
vulkanenega izvora, dasiravno ne
povedo redke brzojavke, da je
ogjenik Orizaba pričel hruhati iz
sebe. Velika ognjenika Popocate-
petl in Ixtaccihuatl poleg glavn-
nega mesta nista kazala ob časn
potresa najmanjšega izbruhnega
znamenja.

BERGER O SVOJI IZKLU- ČITVI IZ KONGRESA.

New York, N. Y. — Če mi kon-
gres ne da sedeža kot članu poslani-
ške zbornice, bom prihajajoč jes-
en izvoljen kot governor Wiscon-
sina in kasneje se vrnem v
Washington, kot senator." je re-
kel Victor Berger, ki je bil izvol-
jen kot socialistični kongresnik
v Milwaukee na shodu v Manhat-
taškem liceju. Shod je obdržal na
potu v Washington.

Berger je kritiziral poroto, ki
ge je obsodila na dvanajset let ječe,
ker je opomiral nabornemu zako-
nu. Izjavil je, da je pet in dvaj-
deset tisoč volilcev, ki so ga izvo-
lili v kongres, izjavilo, da ni kriv.
V primeri s tem pravorekom je
pravorek dvanajstih farmarjev
amečen.

TAFT PREROKUJE.

New York, N. Y. — William H.
Taft, bivši predsednik, je prero-
koval, da bo kongres sprejel ligo
narodov s pridržki. Govoril je na
javnem shodu.

VELIKI NEZGODA NA ŽELEZNICI.

St. Joseph, Mo. — Osočni vlak
Chicago Great Western je skočil
blizu Wyetka raz tir. Pet in osem-
deset oseb je bilo ranjenih in ena
ubita. Nezgoda je povzročila
zlomljeno tračnico. Vozovi so
stekli dol po nasipu in voz se je
prekucnil.

GENERALNA STAVKA IN VOJ- NO STANJE NA BOLGAR- SKEM.

Berlin, 5. jan. — Iz Belgrada
javljajo, da je na Bolgarskem iz-
bruhnila generalna stavka in ta-
koj nato je vlada proglasila vojno
stanje po vsej državi. Za vzrok
stavke in nemirov, ki se ponav-
ljajo že nekaj mesecev v Sofiji in
drugih krajih Bolgarske, navaajo
vedno bolj naraščajočo draginjo.

V LONDONU ZOPET RE- ŠUJEJO PROBLEM REKE.

Morda ga rešijo ta teden, morda
Turčija je tudi na operacijski
mizi.

AMERIKA NI VEČ V VRHOV- NEM SVETU.

Pariz, 5. jan. — Ta teden se po-
novi tajna konferenca zaveznikov
v Londonu. Navzoči bodo Lloyd
George, Clemenceau, Nitti in So-
laolo in Venizelos. Ameriški po-
slanik Wallace v Parizu je danes
obvestil vrhovni svet, da naj bodo
vsi sklepi na konferenci označe-
ni s formulo "zaveznike države"
in ne več "zaveznike in asociira-
ne države" kot je bila prejšnja
formula. Iz tega sklepa "Echo de
Paris", da Amerika ne mara biti
več oficijelno zastopana v vrhov-
nem svetu in tudi noče biti od-
govorna za zaključke, ki bodo
sprejeti. Ameriški poslanik Wal-
lace bo kljub temu prisostvoval
sejam sveta, toda le kot "priča"
ali "opazovalec," ne pa kot dele-
gat.

Najvažnejša dva problema, s
katerima se bodo zavezniki bavili
ta teden, sta Reka in Turčija. Iz
Ruma javljajo, da je ondnotno
vladno časopisje pričelo priprav-
ljati javnost za sprejem neljub-
ne novice, da se d'Annunzijsve sanje
ne bodo izpolnile.

Dalje se poroča, da bodo zave-
zniki ustanovili mednarodno komi-
sijo za vladanje Carigrada in
Dardanel in na čelu komisije bo
Američan, če Združene države
sprejmejo mandat.

DOŽIVLJAJI PORAZNEGA KANDIDATA.

Sledeča dogodbila bi spadala
med ipse Marka Twaina, ali ker se
je remišno zgodila in je pra-
vilno zaprisežena in registrirana
kot uradni dokument, mora spa-
dati med dneвне vesti:

Clarion, Pa. — Nekaj patrijot v
tukajšnjem okraju (ime naj bo
velikodušno zamolčano), ki je
kandidiral za lokalnega uradnika,
je v smislu zakona, ki zahteva, da
mora vsak kandidat predložiti za-
prisen izkaz svojih izdatkov za
volilno agitacijo, podal sledeči
seznam:

"Izgubil sem 1349 ur dobrega
spanja, ker sem vedno mislil le
na volitve. Izgubil sem dva spred-
nja zoba v živahni debati s proti-
kandidatom. Dal sem eno tele, štiri
koze in pet ovac za pojedine v
okolici; dal sem dva para hlačnih
naramenic, štiri obleke iz kalika in
pet dolarjev v gotovini. Poljubil
sem 126 otrok, 49 starih devic,
pet "slamnatih" udov in štiri o-
možene ženake. Postavil sem štiri
peči, zakuril 14 ognjev gospodi-
njam, prehodil 4076 milj, stisnil
roke 9508 osebam, povedal 10.101
laž in če bi se natisnile vse besede,
ki sem jih izblebetal na volil-
nih shodih, bi se lahko napolnilo
1000 stopcev. Udeležil sem se 16
misijonov in podaril \$50 za mis-
jonarje v tujini. Bil sem ogražen
od 39 psov in končno sem pri vo-
litvah — propadel za 353 glasov."

Francooski list napada Wilsona.

Pariz. — "La Nouvelle Demo-
cratie" je prinesla zadnje nede-
ljo zjutraj dolg članek, v katerem
silovito napada predsednika Wil-
sona. Imenuje ga "najabsolutnej-
šega avtokrata kar jih je še žive-
lo na svetu, ki menja principe ka-
darkoli mu narekujejo politični
interesi."

Detektivi kot člani radikalnih organizacij.

Bili so celo odborniki v organizacijah,
da so lažje vršili svojo "službo". Ne-
kateri so bili aretirani, da se zakrije
njih detektivstvo. Tekstilni delavci
stopili v stavko iz protesta proti gonji.

ŠE NEKAJ O VELIKI EKSPLOZIJ V BELGRADU

Vse šipe na oknih so se zdrobile
in zdaj morajo čakati na nove šipe
iz Čehoslovake.

VZROK RAZSTRELBE JE NE- ZNAN.

Belgrad, 3. jan. — Zadnji pon-
dolek (29. decembra) se je pripe-
tila silna eksplozija dinamita v tu-
kajšnjem največjem trgovskem
posloplju. Razstrelba je bila tako
močna, da se je streslo vse mesto
kakor ob hudem potresu in na ok-
nih so se zdrobile vse šipe, tako
da je ves Belgrad danes brez šip
in to v času ostre zime. Šip ne bo
toliko časa dokler jih ne importi-
rajo iz Čehoslovake.

Dotično trgovsko posloplje je v
razvalinah in bližnje hiše so tudi
poškodovane. Eksplozija je tirjala
(kakor je že bilo poročano) 28 člo-
veških življenj in ranjenec je čez
50. Oblasiti sumijo, da je razstrel-
ba delo zarotnikov, ki so že več-
krat poskušali usmrtiti urbokega
kronprince Aleksandra.

KAKO PADAJO VISOKE CENE.

Chicago, Ill. — United Rubber
kompanija je podala tole izjavo:
"Vsed naraščajočih proizvodnih
troškov pri proizvodnji naših pro-
duktov, umaknemo vse cene in jih
radi povemo, če znova vprašate
zanj."

To pomeni z drugimi besedami,
da so stare cene umaknjene in da
mora vsakdo plačati naročeno
blago po novih cenah, ki so višje
od starih. Tako se odpravljajo dra-
ginja. Posledica takega odpravlja-
nja draginje seveda bo, da se po-
dražje tudi produkti. In če bodo
kasneje delavci zopet zahtevali
povišanje svoje zeme, ker ne
bodo mogli več izhajati vsled po-
višanih cen, bodo velebizniški li-
sti zaključili v zboru, da delavci
povzročajo draginjo, ker zahteva-
jo povišanje meze. In našli se
bodo ljudje, ki bodo verjeli to
bedastoču.

Srbija in Rumunija sta se spri- jasmili.

Pariz, 4. jan. — Po vesteh iz
Bukarešte je soditi, da je prišlo
do dobrega sporazumjenja med
novo rumunsko vlado in vlado v
Belgradu. Prva je obvestila zad-
njo, da je pripravljena odstopiti
Srbiji gotov material za gradnjo
mostov in več lokomotiv, katere
je prejšnja rumunska vlada zaple-
nila na spornem ogrskem teritori-
ju. Srbija je tudi pripravljena za-
četi s direktnim pogajanjem za
teritorialne koncesije.

"Zapadna fronta" bo ohranjena.

Pariz. — "Zapadna fronta" se
ohrani za bodočo generacijo kot
spomin na veliko fronto. Pred par
dnevi je bilo uradno naznanjeno,
da bo zgrajena cesta od Dixmunda
do Prandrija do Belforta ko-
der se je vlekla fronta in ob cesti
bo ohranjenih več kot dvesto pri-
zorišč vojne furije, ki je divjala
tanekaj (gotova porušena poslop-
ja itd.) Pri vsakem tokem prizori-
šču bodo zgrajeni hoteli, gostilne
in garaže za potnike.

Mezdno gibanje delavcev v Ber- linu.

Berlin. — Vse strokovne unije
v Berlinu so sklenile zahtevati
splošno povišanje meze v znesku
25 mark na teden.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavi: 1. pr. (December 31-19) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Posvetite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

JEKLARSKI TRUSTOVCI BODO PODPIRALI KANDIDATURO GEN. WOODA.

Casnikarski agentje trustovskega časopisja so že postavili svoja trobila in so pričeli trobentati, da je najspodobnejši kandidat za predsednika general Wood, ki ga more postaviti republikanska stranka. O njemu pravijo, da je mož, ki zna zastaviti železno peto, da preneha nepokoj v industriji.

V ta namen poročajo, kaj je general govoril ob raznih prilikah glede nepokoja v industriji. Tako poročajo, da je rekel pri adresiranju legislature v Coloradu:

"Precej našega nepokoja prihaja iz delavskih vrst. Toda pri potovanju skozi nemirne pasove sem se naučil, da je 95 odstotkov ameriških delavcev odkritosrčnih, ob mnogih prilikah pa gospodarijo agitatorji."

Da stoje trustovci za generalom Woodom, dokazuje brzotjavka, ki je izšla v Chicago Daily News:

"Republikanski političarji so v glavnem mestu danes vzbudili zanimanje s poročilom, da so se bogati ljudje povsod v deželi, o katerih pravijo, da jih je petdeset, združili, da delajo za generala Leonarda Woda, kot republikanskega predsedniškega kandidata.

"Opozorili so na dejstvo, da niso na zadnjem zborovanju zaupnikov republikanske stranke v Washingtonu podporniki generala Woda napravili nobene tajnosti iz fakta, da je bil pokojni Henry Clay Frick iz Pittsburgha in New Yorka zelo zainteresiran za Woodovo kandidaturo, in da so E. H. Gary, Dan Hanna iz Clevelanda, Crucible Steel kompanija v New Yorku, George W. Perkins in William Proctor iz Cincinnatija, vsi dobro poznani na finančnem polju, uvrščeni v Woodov tabor".

To odkritosrčno besedo povedo tako jasno, čigav kandidat je general Wood, da je vsak dvom izključen.

Trustovci žele močno roko, železno pest, ki bo tiščala delavce k tlom, če bo treba, za to je general Wood njih idealni kandidat.

Seveda se razume samoposebi, da tisti, ki bo zastopal interese jeklarskih in drugih trustovcev, ne more varovati koristi delavcev in farmerjev. Vprašanje je le, če delavci in farmerji razumejo to resnico, ki leži na dlani in bodo pri predsedniških volitvah uravnali po tem spoznanju tudi svoje glasovanje.

Trustovci so že zdaj na delu, da izberejo kandidata, o katerem go prepričani, da bo vestno zastopal njih interese. Oni ne poznajo prav nobenega kompromisa ali polovičarstva, ampak pravijo, ali zastopaš nas, če ne, te ne maramo.

Ententina rahločutnost je res občudovanja vredna. Brzotjavke iz Evrope pripovedujejo, da ne bodo zahtevali, da kajzer pride pred sodišče, dokler ne bo podpisana mirovna pogodba. Kadar bo podpisana mirovna pogodba, nam bodo mogoče povedali, da se zdaj ne izplača soditi kajzerja, ker je stvar končana. Rahločutni ljudje niso nikdar v zadregi radi izgovorov.

Bivši senator je šel med preroke. Bivši senator James Hamilton Lewis je dejal, da bosta demokratska in republikanska stranka pri prihodnjih volitvah delali kompromise, da porazita delavsko, socialistično in vsako liberalno stranko.

Po njegovem mišljenju morajo zmagati nazadnjaški političarji, če ne drugače, bo pa pomagal kompromis.

Prohibicija napeljuje vodo na mlin privatnih interesov. Zvezni plovbeni odbor je razpisal prodajo 103 nemških ladij, ki so bile internirane v vojnem času v ameriških pristaniščih in ki nosijo skupaj 250.000 ton. Odbor je prišel do prepričanja, da uspešneje obratuje tovarne ladje kot pasażirske, ker se boji, da bo na vladnih ladjah prepovedano točenje opojnih pijač, ker stopi kmalu narodna prohibicija v veljavo. Če ladje pokupijo privatni kapitalisti ali podjetniki, bodo na njih lahko točili opojne pijače, ko se ladja oddalji tri milje od ameriškega obrežja.

V tem slučaju vidimo, da prohibicija koristi direktno privatnim interesom. Če bi vlada obdržala ladje, bi ne mogla konkurirati privatnim podjetnikom, ker bi na njih ladjah točili opojne pijače. Podjetniki in družbe, ki obratujejo ladje in parnike, so gotovo zagovorniki prohibicije.

DOPISI.

Elbert, W. Va. — Slovenci naseljeni v tukajšnji okolici smo se vedno med živimi. Tukajšnje društvo št. 366 SNPJ napreduje še dosti dobro, razumno da po velikosti tukajšnje naselbine.

Posebni novice ni nič tukaj. Omeniti bi bilo, da se mi je sanjalo, da smo imeli tukajšnji rojaki sejo, na kateri se je ukrepalo, kako bi zgradili "Kranjsko cerkev". Toda žal, da smo pogoreli pri volitvah oni, ki smo bili za cerkev. Na to je prišlo na dnevi red glasovanje, da bi poslali nekoliko pomoči listu, katerega se po P. K. Z. pisnu prijemlje jetika. In tudi tukaj smo doživeli "pogoreto" oni, ki smo bili za to, da se pošlje pomoč. Tako smo pogoreli na vseh črtah. To me je tako razžalostilo in vježilo, da sem v sveti jezi — prebuhil.

V neki zadnji številki sem opasal dopis iz Barbortona, v katerem poroča izid vse krokar-skega društva. Ko sem ga prečital, sem si rekel, da sva z dopisnikom oba enaka.

Tukaj zelo pogrešamo bežnega spola. Vedno čakamo, kdaj se nas bo bog usmilil in nam poslal kakšno "pečlarico", da bi nam delala kratke čase. — J. C. Z.

Los Angeles, Cal. — Kot v odgovor nekaterim slovenskim listom v Ameriki, ki vedno pridigajo o velikem zadovoljstvu o svobodi in sreči v Jugoslaviji, naj služi pismo, katerega je dobila moja žena iz starega kraja, Storie, pri Celju, od svojega brata. Pismo se glasi:

Storie. — Tukaj pri nas se vse giblje, ker v teh razmerah, kakršne so sedaj, ni mogoče več živeti, in upam, da bodo naši socialisti cmagali pri prihodnjih volitvah. Tukaj počiva skoro vsa industrija, ker primanjkuje surovine.

Po enem letu svobodne Jugoslavije, kakor so v pričetku mnogi klicali, razni mogoci, vojni dobičkarji in milijonarji namreč, se marsikateremu pripeti, ko dobi svojo krvavo zasluženo plačo in gre v trgovino z namenom, da bi kupil vsakdanje potrebščine, da je prvo vprašanje trgovca, ako ima delavec denar. Ko mu pokaže denar, katerega je prejel kot svojo tedensko plačo, si ga ogleda z povečevalnim steklom in potem ga vrne z opombo, da ni nič vreden, ker je slabo žigosan.

Denar so namreč tako slabo žigosali, da niti takoj ob žigosanju denarja ni bilo mogoče razločiti štampilje in po enoletnem prometu je ta pečat popolnoma izginil. Denar so žigosale razne banke, oblasti in tudi posamezne občine in vsled tega je bila kontrola popolnoma nemogoča in veliko denarja je bilo vtihotapljenega iz drugih držav, ki so nastale v okviru prejšnje Avstrije in tiho-tapel so ga žigosali na svojo roko in vsled tega krona nima sploh nobene veljave več. — In pri tem je najbolj prizadet priprtok delavcev, ker se največkrat prigradi, da denar, ki ga je krvavo zaslužil in ki je njegov edini dohodek, ni nič vreden in ga nihče ne mara. Kako se more potem delavec preživeti, naj razumejo bogovi. In potem še kričijo, da je svoboda.

Komentar prepričam vsakemu posameznemu čitatelju. — John Bernik.

Cleveland, O. — Kakor povsod, tako tudi tukaj nekateri tožijo o mrzli zimi, ki je sedaj menda nastopila z vso vehemenco, o pomankanju tega ali onega. Najbolj pa se občutimo pomankanje svetlih okroglih dolarjev. Drugi sopes razmotirajo o sedanjih delavskih razmerah in politizirajo. — Nekateri in ti so vedno bolj redki, pa o tem, kar sedaj jako težko dobimo, namreč o darovih prohibicije.

V nedeljo, 21. decembra, je privedla tukajšnja okrožna organizacija JRZ veselico v korist blagajne iste organizacije. Udeležba pa ni bila taka, kot se je pričakovalo. Kaj je vzrok temu, mi ni znano. Največ bo gotovo sedanja nezgodna draginja, ki je udarila še najbolj delavske sloje. Program je bil vse skoz zanimiv in nikomur, kdor se je udeležil te prireditve, ni bilo žal, da se je udeležil. Kajti naše vrle republikanske so, lahko rečem z mirno vestjo, nas imenadile z izvrstno postrežbo in dobro kuhinjo. Se sedaj če mi sline cedijo po vseh ne-

beških dobrotah, katere sem užil na tej zabavi. Tudi naša dekleta in naši fanti niso pozabili, kako so brusili pete in podplate ob zvokih izvrstne naše slovenske godbe "Bled". Marljivo godci jim niso dali miru.

Na vsopreda je bila tudi šaljiva enodejanka, ki je povzročila obilo neprijetnega smeha in zabave.

Ker je že znano slehernemu rojaku, zakaj se bori organizacija JRZ, da se bori za pravo demokracijo in popolno svobodo vseh naših rojakov v stari domovini, je naša sveta dolžnost, da podpiramo to organizacijo gnočno in moralno. Vsled tega apeliram na vse rojake, ostanite še nadalje zvesti svojim načelom in principom, katere ste pokazali ob ustanovitvi te organizacije in podpirajte še nadalje tako zvesto, kot ste dosedaj.

V tukajšnji naselbini se je sedaj pričelo veliko gibanje za zgradbo "Slovenskega doma". Pred kratkim se je vršila konferenca na kateri so razmotrivali o tem načrtu, katerih je bilo predloženih več različnih ter o drugih podrobnostih.

Ni moj namen o tem razpravljati, ker je že itak vsem znano o delovanju tega društva. Apelliram le na merodajne faktorje in rojake sploh, da naprej po začetni poti do uresničenja naših ciljev in načrtov. Ne očitajmo se na strankarstvo ali politično prepiranje in tudi ne na versko naziranje. Pri tem tako velevažnem delu, nas mora družiti samo ena vez in ena misel, to je, "Slovenski narodni dom". Kako zelo potrebujemo svoje lastno narodno poslopje, o tem je sploh nesmiselno omenjati, ker je že itak vsakdo o tem prepričan. Vsled tega apeliram na vse rojake, da naj podpirajo to podjetje kar jim le prepuščajmo gnočne in moralne razmere. Čim intenzivneje bomo delovali na tem polju, tem hitreje in bolje se bo uresničila naša želja.

Delavske razmere so pa v tukajšnji okolici iste, kot po drugih naselbinah. Velepodjetniki si gromadijo milijone, revni delavci pa moramo garati kot črne živine za tiste piškavce fiekde, da se preživijo v ti neznosni dragini. Ako bi prejel še enkrat toliko dnevne plače kot je dobim, potem bi se vsaj skromno preživel, ostalo bi itak nič ne. Premogari so se borili in kakor vse izgleda se bodo še, da dosežejo tisto, do česar so upravičeni. 14 odstotkov povznanja plače je ravno toliko, kot bi hotel kdo pogasiti velik požar s kozarcem vode. To se pravi nič, ker so cene vsem življenjskim potrebščinam poskočile za dvakratno ceno.

Iz sedanjih delavskih razmer vsakdo lahko razvidi, da je nogoče izboljšati naš položaj edino le z organizacijo in sicer dobro politično in tudi strokovno ter na ta dan udeležiti se polnoštevno volitev ter glasovati za kandidata, katere postavi delavska stranka. Vsaki interes naj volijo svoje zastopnike in ne nasprotnikov. Delavski nasprotniki gotovo ne bodo volili delavskih kandidatov in radi tega mi je nerazumljivo, čemu bi mi delaveci volili naše nasprotnike, ki gotovo, in je tudi amekno pričakovati, ne bodo zagovarjali delavskega interese. Vsled tega opozarjam vse rojake, na dan volitev na volišče in odločili homo z glasovnico v roki, kako bodo naše razmere v prihodnjem letu. Vse drugo je pa največja nesmisel in sploh bedarija, kar kak drugi priporoča ali pa razlaga. Kdor kaj drugega priporoča, ali je največji delavski nasprotnik, ogleduh ali pa norec, ki spada v opazovalnico za umobolne. Vsled tega ne poslušajte nobenih "ultra-radikalcev", ki hočejo zanesti s svojo bedarijo le zmešnjavo med delavstvo. Najbolje je vsakemu takemu pokazati vrata in mu odločno dati razumeti, da je nesmiselno o tem misliti in govoriti.

Kot večletni naročnik in vester čitatelj "Prosvete" se mi vidi potrebno omeniti, da je edino ta list pravi delavski list, ki v resnici prinaša izbrano gradivo za delavce, iz katerega se lahko naučijo marsikaj in izobražujejo. Ta list je pravi borilec delavstva v Ameriki. Radi tega bi moral biti sleherni rojak naročen na ta list. Apelliram na vse rojake, naročite se na "Prosveto" in čitajte jo pazno in premišljeno. Izprevideli bode, da je na pr-

viem stališča in ako bode delali tako, kot vam ona priporoča, prišli bode do zaželjenega cilja, izboljšanja tužnih razmer, v katerih se nahaja sleherni delavec. Podpirati moramo naš edini delavski dnevnik v sedanjih draginjah tiska in papirja in v gonji, ki se je pričela zaper delavske časopise.

Končno naj še omenim, da se nikakor ne strinjam z onimi dopisniki, ki priporočajo gl. uredniku, da bi izpuštil spise humoristične vsebine, kot je n. pr. Gajla in podobno, iz lista in porabil dotični prostor za kako drugo bolj primerno kradivo. Omenjam toliko, da imajo tudi oni čitatelji, ki ljubijo samo resno čtivo, pet dnevnik števil in se to naj pa vendar pustijo onim čitateljem, ki ljubijo zdrav in prijeten humor. Dobro humoristično čtivo je ravno tako potrebno, kot je pa drugo resno.

Še enkrat apeliram na vse rojake, naročite se na dnevnik "Prosveta" ker je najboljši učitelj za delavce zagovarjajo delavske interese. — Martin Miheč.

Gross, Kans. — Opozarjam rojake na konferenco sejo okrožne organizacije JRZ za državo Kansas v Krenkarjevi dvorani. Pričetek seje točno ob drugi uri popoldne.

Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere bo treba rešiti, kot n. pr. o zadnjem shodu, ki se je vršil v tukajšnji naselbini. Apelliram na vse rojake v tej naselbini kakor tudi v vseh bližnjih naselbinah, da se udeležite te seje v polnem številu. — Tajnik.

Franklin, Kans. — Opozarjam člane društva "Rožna dolina" št. 92 SNPJ, kakor sploh člane tukajšnih slovenskih društev, da se udeležite polnoštevno skupne seje vseh tukajšnih slovenskih podpornih društev, ki se vrši 11. januarja t. l., v Krenkarjevi dvorani. Na dnevnem redu je važno vprašanje glede obdržavanja naših društvenih sej in drugih prireditve. Kajti lastnik te dvorane je sklenil prodati to dvorano in sedaj je ugodna prilika, da dobimo Slovenci v tukajšnji naselbini svojo lastno dvorano, ako se sporazumemo glede nakupa. To bi bilo v našo veliko korist, ako bi imeli lastno dvorano, v kateri bi nemoteno prirejali društvene seje. Na ta način bi prišli do skupnega doma. Pričetek seje točno ob deseti uri popoldne.

Apelliram na vse člane tukajšnih slovenskih podpornih društev, da se udeležijo te seje, na kateri bomo odločili o tej velevažni stvari. — Izostane naj nihče. — A. Seljak, tajnik društva "Rožna dolina", št. 92 SNPJ.

DEMAGOG.

"Vi, izdajci delavskega ljudstva, strahopetci, šovinisti, hlapci buržoazije, zagovorniki kapitala in tati proletarski časti! Vi ste krivi, da zavestniki ruskih boljševikov ne puste pri miru! Vi ste krivi, da boljševiki niso zmagali v Nemčiji in končno osvojili že ves svet! Težka obdoba vas čaka za to, ker ste nastopili proti kr-krrrrrvavi rrrrrrevoluciji v tej državi, ki bi se gotovo dobro obnesli, če — če bi bili vsi delavci pametni in zložni. Ali, oh... Vse izdajalce je treba pobiti, vse bogataše in vse gospode, ki vedo več kot kramp ali lopato vihteti, pokončati jih kakor mizame, ker oni bi najlože vse izvršili, pa nočejo." Nekako na tak način je Miha Intriga metal iz sebe strup sebi enakim tovaršem, ki so ga poslušali in stiskali pesti, škrtali z zobmi in strašno nervozni s strupenimi pogledi svigali so na vse strani, kakor da iščejo nekoga. Intriga vidi, da ga tovariši zvesto poslušajo in ker je bil prepričan, da ni nevarno, je vrgel klobuk ob tla, da se prah vzdignil. Udaril je z vso močjo s pestjo po zidu, obrisal si je pot, osušil si je nos, obližnil prste in zopet bruhal samo revolucijo iz sebe. To je bilo strašno, grozno, noben pisatelj ne bi mogel tega junaštva dovolj natanko opisati, kako bi li jaz, ki sem samo ubogi čevljarški pomočnik. Zdalj čakajo še samo, da Italijanski boljševiki napravijo revolucijo. In naši tukaj jim bodo pomagali — stokrat!

Jugoslavija mora biti strogo socialistična in se zvraven komunistična država. In to z izmenjevalnim sistemom prece danes. Na

nič ne briga, če druge države uhaajo tega sistema vpeljanje. Da se to izvrši pa ni treba orožja kajti proti temu so absolutno Glej, pa vendar se mu svetijo kadar govori o revoluciji. Kar ve, če ne misli tudi takrat na rosa.

Na redni seji podpornega društva "Brez glave" je bil nominiran Miha Intriga, najprej predsednika in potem povrati urade, pa odklonil je ravno tak vse povrati, češ da ni zmožen. Zdalj si pa predstavljamo društvo s tristo člani in državo s milijoni članov, potem pa sodimo kaj bi bilo s tako državo, če Intriga vodstvo dobil v roke. J....

Nekaj pojasnili glede dohodninskega davka za leto 1919

2. Zadržje leto je bilo kaznovanih nad dvajset tisoč oseb edni radi tega, ker niso izpolnili vsalnih pol glede dohodninskega davka, akoravno niso bili obvezni plačati dohodninskega davka, da zakon predpisuje, da mora vsaka oseba, katere dohodek znaša soč ali več, oziroma dva tisoč več, izpolniti tozadevne listine. Kdor krši ta zakon s tem, da ne polni vprašalne listine, zapade bi ne več kot tisoč dolarjev.

Davčni zakon dovoljuje vsamski osebi tisoč dolarjev in eni osebi ali "gospodaru doma" dva tisoč dolarjev, od katere vsote ni treba plačati dohodninskega davka. Poleg tega dovoljuje ta zakon tudi dvesto dolarjev za vsako osebo pod 18 let ali ki je nezmožna za delo in je vsina od kake druge osebe in se mora sama vzdrževati. Veliko se je bilo kaznovanih z denarnimi globami, katerih dohodek je znašal ravno tisoč dolarjev, oziroma dva tisoč in niso izpolnili nikakih listin, ker so menili, da jim ni treba izpolniti nikakih listin, ker ne plačajo dohodninskega davka. Veliko oseb je bilo tudi takih, katerih dohodek je znašal nad tisoč dolarjev, oziroma dva tisoč dolarjev, te pa obdkitu raznih davkov prvot so bili oproščeni dohodninskega davka. Na pr.: Čisti dohodek kake neoznejen osebe za tisoč dolarjev in skrbni za svojo sestro, za katero oskrbo je davčnem zakonu dovoljeno \$3. Vsled tega ni izpolnil tozadevne listine. Toda davčne oblasti so prišle na sled, da je ta oseba služila tisoč dolarjev in sicer listin, katere mora izpolniti slehni delodajalec od svojih uslužbencev, ki zaslužijo tisoč dolarjev več. Vsled tega je bila ta oseba kaznovana za pet dolarjev denarnih glob.

Pod imenom "družinski oče" razume vsako osebo, ki skrbi življenje ene ali več oseb, ki so njim v sorodstvu, krvnem ali zakonitem v adoptiranju. Neoznejen oseba se tudi lahko označi imenom "družinski oče", ako skrbi za kako drugo osebo, ki je v tesnem sorodstvu in ki se ne more preživljati iz katerikoli vzrokov in ki stanuje v istem novnanju in ki nima nobene druge osebe, ki bi skrbela za njo in ki sploh popolnoma navezana na njo pomoč. Ako ima pa taka oseba kake druge dohodke, kot n. pr. obresti od delnic, državnih obveznic, penzijo ali sploh kake druge postranske dohodke, s katerimi lahko živi, se ne more zanj o bti nobene vsote od dohodkov, so podvrženi dohodninskemu davku.

Poleg tega tudi dovoljuje davčni zakon odračunati vsaki osebi \$200, ako skrbi za kake osebo pod 18 leti starosti in je navezana na njeno pomoč, se ne more sama preživljati ali sploh za osebo, ki je nezmožna delo in je navezana na tujo pomoč. Vsakemu otroku je tudi voljeno odbiti od svojih dohodkov dvesto dolarjev, ako skrbi kakega od starišev, očeta ali mater, ako niso zmožni, da bi se preživljali. V nobenem drug slučaju pa ni dovoljeno odračunati te vsote od dohodkov in vsote otrok svojim starišem smatra po davčnem zakonu kot dar. Otroci, ki živi doma in skrb za svojo mater, je upravičen smatrati za družinskega očeta je opravičen od dohodninskega davka do znaka dva tisoč dolarjev, ne sme pa odračunati nad njih dvesto dolarjev od dohodkov izvzemši, ako je mati popolnoma nesposobna sama zase skrbeti.

Inozemstvo.

Povest o carjevih diamantih.

Amsterdam. — Na Holandskem kroži misteriozna vest o veliki množini diamantov, ki so bili lastnina bivšega ruskega carja in katere so ruski boljševiki vrlhotapili v Holandijo, da se tam prodajo in denar porabi za propagando. Stvar je prišla v razpravo celo v amsterdamskem občinskem sistu, v katerem sedi komunist Lissar, ki je obdolžen, da so diamanti v njegovi posesti. Eden teh kamnov tehta 41 karatov in je vreden 15.000 funt - sterlingov. Lissar se posmehuje govoricam in pravi: "Ako so nam ruski sodrugi poslali nekaj tega lesa" — v deželi delavcev je te vrste buržoazni ornamet izgubil vso veljavo — na tem ni slabega. Sovjetska vlada ima pravico zapleniti vse, kar ima kakšno trgovsko vrednost in je brez osebne vrednosti. Tako var spada državi in zastopniki ruske republike imajo pravico prodati te reči."

Hiše v Parizu pod vodo.

Pariz, 3. jan. — Sena je v zadnjih 24 urah narasla štiri čevlje. Veliko število hiš v Parizu in na otokih drugih na deželi ob rekah Sena, Marne in Yonne je pod vodo.

Indijski rebeli premagali Anglesce.

Mandannakach, Indija. — V prejšnjem boju, v katerem so britske ekspedicijske čete izgubile vse mož, kakor v vsej kampanji leta 1897, so se morali Britje zadnji umakniti na indijski mej.

Socialističnih dijakov v Ženevi.

London. — Iz Ženeve javljajo, da se tam vrši zbor socialističnih in komunističnih dijakov iz Švice, Anglije, Francije, Nemčije, Jugoslavije in Združenih držav. Zborovanje je bilo odprto 28. decembra.

Stavka joči livarji v Angliji glasujejo o novi ponudbi.

London. — 50.000 livarjev, ki stavkajo že 15 tednov, bo te dni glasovalo, da li sprejmejo pet šilingov tedenskega povznanja plače. Ako sprejmejo ponudbo, tečaj bo stavka končana 19. januarja.

Jugoslavija je pridelala 16.000 ton tobaka.

Belgrad, 4. jan. — Skupni pridelok tobaka v jugoslovanski državi v letu 1919 znaša 15.000 ton in 9000 ton se lahko proda v tujino.

Splošno zapiranje Korejcev.

Washington, D. C. — Tukajšnja korejska misija je prejela poročilo, da so se 28. decembra pričele splošne aretacije revolucionarjev v Koreji. Več kot 2000 oseb obojega spola je že v zaporu.

Splošna turko-arabska vstaja v Mezopotamiji.

London. — Anglija je poslala sveže čete v "infektirane" dele Mezopotamije odkoder prihajajo vesti o naraščajoči vstaji. Arabci so napadli Ehezzer in v bližini tega mesta je vstajenih veliko število Beduinov. Druga turko-arabska armada se pomika ob Efratu proti Bagdadu. Angleži sumijo, da je Enver paša, ki je ob času kapitulacije Turkov pobegnil v Berlin, vodja vstajskega gibanja v Mezopotamiji.

Francoska občina ne mara nemških topov.

Pariz. — Občinski svet v Perigueuxu, v katerem so večinoma socialisti, je zavrnil vplenjene nemške topove, ki jih pošilja vlada občinam "za spomin".

Sovjetske volitve v Petrogradu.

London. — Sovjetske volitve v Petrogradu so končane in kakor javljajo iz Helsinkforske, je izvoljenih 1539 boljševikov in njihovih pristašev.

Nemreča v francoski tovarni; 85 mrtvih.

Pariz. — V tovarni za obleko v Angersu se je podrl strop in 85 delavcev je bilo ubitih in 45 ranjenih.

Črna kuga v Ukrajini.

Bakarešt, Rumunska. — V Ukrajini se je pojavila črna (bubonska) kuga. Rumunska vlada je zaprla besarabsko mejo.

Jeklarska stavka.

ALI SO VSI DUHOVNI NA STRANI JEKLAJSKIH PODJETNIKOV?

Pittsburgh, Pa. — "Edinost" ureja slovenski duhoven, pater franciskan pa daje navodila, kako naj bo ta strogo katoliški list urejan, da ostanejo delavei v duševni temi in pokorni sluge svojih izkoriščevalcev. Nedavno je ta list prinesel napad, zavrt prav po čukovski, na jeklarske delavce. Da je bila pridiga cela, se je pa ne malo obdregnil ob rudarje. Marsikateri čitatelj misli, ko je prečital ta zavratni napad na jeklarske delavce in rudarje, da so vsi katoliški duhovni enaki. Ne, med njimi so tudi izjeme, ki dokazujejo, da jim srce bije za delavce in da so pri volji pomagati delavcem, da se zboljša njih položaj. Seveda taki duhovni ne pridigajo, da ima krščanstvo nalogo pomenujevati ljudi, ampak njegova naloga je, da pomaga lačne nasiti in nage oblačiti.

V Braddocku je pri rimsko-katoliški cerkvi sv. Mihaela za župnika father Adalbert Kazinec, ki se popolnoma loči v dejanjih od večine svojih bratov v Kristusu, ni pa priljubljena oseba pri jeklarskih mogotih. Kako se je ta duhoven zavzel za pravico jeklarskih stavkarjev, ki so se odpravili. Jeklarski trust ga je vzel na piko in ne bo nikdar pozabil, kar je storil za jeklarske stavkarje. Nemogoče je povedati vsa preganjaja, ki jih je pretrpel od jeklarskega trusta, ker ni hotel postati njegovo slepo orodje. V orijentaciji, kakšnega značaja je župnik Kazinec, naj služi sledeče:

Jeklarski trust je priredil dve pojedini za duhovne: eno za protestantske duhovne, drugo pa za katoliške. Zakaj se prirejata take pojedine, je znano vsakemu razsodnemu človeku. Pri pojedini so uradniki Carnegie Steel kompanije razkladali, kako velike važnosti so jeklarne za razvoj in blagostan Braddocka. Braddock bi bil pusta in prazna ves, če bi ne bilo tam jeklarne, so pripovedovali kompanijski uradniki. Jasnno je bilo, kam pes moli tace in vsakdo je lahko razumel, zakaj gre. In vstal je neki duhoven, ki je dejal, da je mislil, da je povabljen, da se razgovarja o kooperativnem pogajanju s stavkarji, da se stavka konča. Po teh besedah je duhoven odšel. Župnik Kazinec ni spregovoril teh besed, ker ni šel k pojedini, čeprav je bil povabljen. Rekel je, da izvedel kaj hočejo od njega, zato ni bila potreba, da bi šel tje, dasiravno so uradniki Carnegiejeve kompanije želeli, da bi prišel župnik Kazinec na pojedino.

Prišla je stavka, a ob tem času so tudi pobirali prispevke razne milošinske naprave v okraju Alleghenyju. Jeklarski podjetniki so pomolili svoje tipalnice po diplomatičnih potih, da izvedo, če bi bilo mogoče dobiti župnika Kazineca na svojo stran, ako bi takole na pr. darovali večjo vsoto. Izvedeli so, da ne bo uspeha.

To je ujezilo jeklarske mogotce. Odločili so se, da bodo proti župniku napeli druge strune, da ga omehejo. Nekemu občinskemu svetovalcu in faranu cerkve sv. Mihaela so šepnili v uho o pobožnih župnika v "rdečelnih okraj". Pravili so, da imajo dokaze s črnim na belem, toda povedali niso, kakšni so ti dokazi. Toda župnik Kazinec se je držal načela, da se tistemu ni treba zagovarjati, ki ima čisto vest in pridigal je še dalje svojim faranom, kolike važnosti je zanje jeklarska stavka, da morajo biti solidarni, med njimi ne sme biti izdajalec, če hočejo zmagati.

Čez nekaj časa je prejel župnik od nekega svojega farana pismo, da ne more več prenašati strašnih reči, ki jih govore ljudje o njegovem župniku. Župnik je ignoriral pismo. Malo kasneje je prišel k njemu italijanski rimo-katoliški duhoven in mu je povedal, da ljudje pripovedujejo, da župnik Kazinec ščeva svoje farane, naj pobijejo Italijane in da je neki Kazinec faran že ubil nekega Italijana. Tudi ta načrt je spodletel.

Truste so se izmislili drug načrt, da odpravijo župnika Kazineca. Farani so namenjali zidati novo šolo, farovž in cerkev v North Braddocku. Zemljišče je bilo kupljeno, toda na njem je bil hipotekarni dolg. Župnik ni vprašal svojih faranov za denar, da popla-

ča dolg, ker so bili na stavki. Naenkrat je družba, ki je prodala zemljišče, zahtevala, da župnik plača obresti, ali poravnava ves dolg. Zdaj je šele župnik povedal svojim faranom, kako je s stvarjo. Takoj so zbrali \$1100 ali \$300 več, kot je bilo treba.

Znajo je, da so državni konstablerji pogrnili svoje konje med njegove farane, ko so stali na faranem svetu. Pogrnili so konje med šolsko dečo, ko je stala pred farno šolo, da razdražijo stavkarje. Izvršene so bile tudi druge provokacije, in uspeh? Na tisoče jeklarskih delavcev se danes zaveda, da je delavska solidarnost tista moč, ki jo ne premaga tudi zvrhana podjetnikova denarna mošnja.

Kakšna razlika med tem preprostim poljakim župnikom in patrom v Chicagu, ki čudaja list v ta namen, da goni delavce nazaj v jeklarne in pomaga jeklarskemu trustu. Pater se čudi, zakaj izgublja vpliv med slovenskimi delavci. Kar naprej naj še hodi to pot, pa bo kmalu sam ostal v cerkvi.

RADA BI IZVEDELA

za naslov od Jerneja Verbič, doma iz Leskoveca pri Škofji Loki, na Gorenjskem. Nadalje za Marijo Mertelj iz Cerkelj pri Kranju. Imam jima za poročati nekaj zelo važnega iz stare domovine. Oglasita naj se na naslov: Mary Kos, R. D. 2, BonAir, Johnstown, Pa.

RADA BI IZVEDELA

kje se nahaja moj brat Louis Zrimsek, ker imam več zelo važnih stvari sporočiti, torej želim da se zglaš. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njega, naj mi to naznani ali naj se mi sam prijavi na moj naslov. Razi Rapselj, 315 Walker Street, Milwaukee, Wis.

POTREBUJEMO

dekleta in ženske za lahko delo v tovarni. Krafke ure. Dobra plača, ob pričetku. Delo je prijazno. Delo imamo tudi za nekaj deklet med 16 in 17 letom.

GARDNER COMPANY

3024 S. Wabash Ave., Chicago.

POTREBUJEMO

dekleta za lahko tovarniško delo.

Se ne zahteva nobene izkušnosti. Dobro delavno stanje. In dobra plača. V sobotah samo pol dneva.

The Piano & Organ Supply Co., 21 N. Racine Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO.

ženske za delo v kuhinji. Dobra hrana. Izvratno dobro delovno stanje. Oglasite se pri: Chef, Wm. Hotel, Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO

delavce za stalno delo. Dobra plača. Oglasite se pri:

WESTERN FELT WORKS, 4115 Ogden Ave., Chicago.

SESTRE!

Ali ste zdrave, krasne, veselo kot vam je namenjen dar narave? Ako ne tedaj pilite po naša pojasnila, katere vam pošljemo zastonj, in započasteno. JUVITO LABORATORY, Dormont Branch 111, Pittsburgh, Pa.

BOJAKI POZOR!

15. Januarja odpinja ladja "Argentinia", z zaboji, kateri so naslovljeni v Jugoslavijo.

Pojlajatev spremlja član naše Tivike Mr. Leo, Struikel rodem iz St. Ruprta na Dolenjskem in bode pod njegovim osebnim nadzorom adresantom od dana v tridesetih dneh.

Kdor hoče poslati bakso a to ladjo svojem, naj gleda, da bode do 14. januarja baksa pri nas. Teža do 1000 funtov cena 14 funta.

Rojaki iz St. Ruprta Mokronoga in Mirne se oglasite v velikih meri z bakсами Vaše družine so v potrebi. Vaska pojilajatev garantirana.

European Trading & Export Co., 65 Ninth Ave., New York City.

NAZNANILLO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je ubilo dne 17. dec. 1919 v premogovem polju v South Fork, Pa., No. 5, našega nepozabnega sina

AUGUSTA LANDSMAN

Pokopali smo ga dne 19. decembra popoldne. Tukaj zapuša žalujejo starše, tri brate in štiri sestre. Rojen je bil v West Newton, Pa., in sedaj je bil star 20 let in 6 mesecev. Bil je član društva "Zdrustitelj" šte. 36 v So. Fork, Pa. Moja najlepša zahvala vsem članom omenjenega društva za krasni venec, ki so ga podarili pokojniku v zadnji brataki spomin in ga spremljali v velikem številu na mirovdvor. Iskreno se zahvalim vsem, ki so mi kaj pomagali in mi stali ob strani ob času žalosti in nesreče, posebna hvala gosp. John Biber in njegovi soprogi, ki sta se potrudila nam vsemogoče pomagati. Še enkrat najlepša hvala vsem. Tebi pokojni moj dragi sin kličem, spavaj mirno v hladni ameriški zemlji!

Žalujejo ostali: Frank in Frances Landsman, oče in mati. Frank, Willie, George, bratje, Fannie, Mary, Amalija, Helen, sestre. Somerset, Pa.

POZOR! IŠČEM KROJAČA!

Potrebujem dobro izučenega krojača. Delo imam skozi vse leto. Krojačnica je dobro urejena in prostori so gorki, se grejejo na paro. Plača unijaka! Ako katerega veseli, naj se takoj oglasi pisemno ali naj mi brzojavlj, še boljše ako se osebno zglaš. Naslov je: August Werbič, P. O. Box 113, Gilbert, Minn. Telefon 180. Delavnica naslov je: 113 N. Broadway St. v Bally Block, poslopju.

Vložite denar na velike obresti.

Lahko si prihranite lepe svote denarja ako se nam pridružite. Kupite eno svinjo ali več Hampshire pasme, polno krvne in registrirane, ter čisto vzgojene. Mi vzgajamo in redimo Hampshire svinje na podlagi pol in pol, to je mi skrbimo za vašo svinjo, jo redimo in potem delimo z vami pol in pol, kar vam bode prinašalo velike obresti na vaš vloženi denar. Denar se vam vrne ako bi ne bili zadovoljni, torej izgubiti ne morete ničesar, pač pa si pridobite. Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se osebno ali pisemno na našega zastopnika, ki vam v vašem jeziku vse razstomači in pride tudi na vašo zahtevo na vaš dom ako želite. Izrežite ta oglas, ker ne nameravamo dosti oglašati. JOHN KOB, 208 So. 62nd Ave., W. Duluth, Minn. (Telefon Calumet 1149 J.) Zastopnik za: HAMPSHIRE HAVEN FARM, WATERLOO, WIS.

PIVO—ŽGANJE—VINO

Popolni sestav in vsa pojasnila kako se vredi doma pijačo pošljemo za \$1.00. Kleno žganje, lager pivo, razna vina. Jamčimo. Pravo blago. Ne ponaredbe. Mi smo bili preje v pivovarniškem poslu. Sestava in pojasnila, se sme zakoniti poslati po pošti. Bodite hitri. Vse pošljemo po sprejemu \$1.00 v money order ali gotov denar.

WILLIAM KLAES INSTITUTE Dept. 11, Milwaukee, Wis.

KDOR HOČE, DA SI

ohrani zdravje in dobro voljo naj poskusi naš "Hmelj in Malt". Samo enkrat, pa se boste prepričali, da je doma kuhani najboljši. Jamčimo vsako pojilajatev v vse kraje, 10 galon za \$2.25. Tvrdis

FRANK OGLAR,

6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Priporočamo naše podružnice. Math Petrovich, Candy store, 15617 Waterloo Rd. Collingwood, Ohio. A Vidrich, 634 Main Street, Johnstown, Pa. in Kristof Grocery, 1700 E. 31st Street Lorain, Ohio.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Imenja: 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PREDSEDNIK: Vincenc Culcher, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PODPREDSEDNIK: Anton Hrst, Box 146, Coneyville, Pa.

TAJNIK: JOHN VERDESBAR, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

BLAZAJNIK: ANTON BILAK, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gdlin, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

FOROTNI ODBOR.

JOSE AMBROSI, predsednik, Box 381, Coneyville, Pa.

JOHN UNDERWOOD, 486 May St., Springfield, Ill.

MARTIN ZALANSKY, Box 276, Barabara, Ohio.

JOE RADLICH, Box 422, Smithton, Pa.

FRANK SANCHEZ, 5800 Presser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZRODNO OKROŽJE: Rudolf Flasterick, Box 426, Bridgeville, Pa.

ANTON RADLICH, Box 73, Wick Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Bilak, Box 104, Green Knobs, na Jugoslaviji.

LEE KUKER, Box 245, Gilbert, Minn., na severozahodu.

Nadzorni odbor.

Matej Petrovich, predsednik, 18817 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio.

JOSE AMBROSI, 415 Pierce St., Kerkst, Minn.

JOE KALIN, 1097, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Culcher, JOSE AMBROSI in Matej Petrovich.

EDROVITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

JOHN TRILL, Box 181, Lawton, Pa.

JULIUS GREN, 245 Englewood, Detroit, Mich.

JAN SLOK, 1101 E. 26. St., Cleveland, Ohio.

MARY UDER, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VZROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": JOSE ZAVRATNIK.

POZOR! — Vse domerne pojilajatev in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in izvršiteljskega odbora, naj se pošljejo na naslov: JOHN VERDESBAR, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse odprave bolniškega odbora naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega odbora v gl. stadi.

Vse priitke glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petrovichu, predsedniku nadzornega odbora, njegov naslov je zgornji.

Vsi priitki na gl. poradni odbor se naj pošljejo na naslov: JOSE AMBROSI, Box 381, Coneyville, Pa.

Vse priitke proti upravitelju glasila se naj pošljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincencu Canharju.

Vsi dopisi in drugi opisi, naznanila, oglaš, naročila in spili vsi, kar je v svoti s glasilom "Jednota", naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

RESNICA

je, da mnogi ne vedo, kje bi zamogli bliji naseneje, najhitreje in najlagunije postrošeni tako glede DENARNIH POSILAJTEV, kakor tudi FOTOVANJA v stare domovine, — in

RESNICA

je, da se vse to doseže pri vsostransko prisnani in pod državnim nadzorstvom se nahajajoji bančni trgaki:

EMIL KISS.

katera še nad dvalet let pošilja našim ljudem denar v stare domovine in ima vedno najnižja cene.

PAZITE NA SEDANJE CENE:

K. 1000.....\$ 11.50 K. 10.000.....\$114.00
K. 25.000.....\$251.50 K. 50.000.....\$500.00

POTNIKOM SE PRESKRBE VSA URADNA DOVOLJENJA ZA POTOVANJE BREZPLAČNO!

VSAKO PO TEJ TVRDKI IZVRŠENO DELO JE POPOLNOMA GARANTIRANO!

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se na:

EMIL KISS, BANKER,
133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

SPREJEMA HRANILNE VLOGE IN PLAČA 4% OBRESTI!

DENAR JE PO CENI

ali kdo naj ve kako dolgo. Lahko se računna, da bode morale cene v kratkem skotiti navzgor in tedaj bode morali plačati več za krom.

Šelite poslati denar vašim sorodnikom? Hočete li naložiti vaš denar v Slovensko, Hrvatsko ali šrbsko hranilnico doma? Šelite dobiti več denarja za vaše krome? Šelite plačati vaš dolg v domovini?

Tedaj se poslužite te prilike, kupite in pošljite krome, dokler so posani. Mi vedno dajemo najnižjo ceno. V slučaju, da cena pada, dokler primemo vaše pojilajatev, mi računamo nižjo ceno, t. j. pošljemo več krom. Ako šelite prenositi vaše krome ter jih držati tukaj, kupite si od nas "MENJICO" na največjo in posamejno banko v Jugoslaviji, ter porabite, ali pošljete domov ali prodate to manjšo šadar ceno kromam poskoti.

Ne držite vašega denarja brez prometa. Mi sprejemamo

DENAR ZA HRANILNO VLOGO—

ter ga delimo za vas hranjenega in vam plačujemo obresti, tako vaš kapital raste s vašim denar. Vi sprejmete "HRANILNO KNJIZICO" z zaobratno pošto in kadarkoli potrebujete denar mi ga vrnemo vam s obrestmi.

Vse pojasnila se dajejo dragovoljno. Jugoslovanske krome danes Doll. 1.30.

NEMETH STATE BANK,

John Nemeth, President.
Centrala. Podružnica
v glavnom knonem poslopju 1897 Second Ave.
10 E. 22nd St.
NEW YORK, N. Y.

